

finat. Cum ergo generaliter intelligunt de rebus omnibus, hoc est temporalibus et spiritualibus quia omnia hec sunt in eternitate presentia intelligunt indubitanter quod creatori eterno qui est lucidissimus aut infallibilis conspector omnium seculorum habet omnia sibi presentia hoc est videt et intuerur, quoniam non magis videt presentia quam preterita vel futura vel quolibet modo aliter absentia. Sicut enim nihil addit cognitioni luminosissime ipsius rerum presentia vel existentia illa nihil detrahit eidem eorum preteritio vel futuritio. Causa autem in hoc est quoniam creator non videt per aliud quam per seipsum, ipse enim est sibi lux per quam videt et ipsemet est sibi similitudo vel exemplum vel speculum in quo videt quid videt. Se enim ipsum intuens videt omnia de hoc tamen faciam considerationem que tibi sufficere debeat in tractatu qui sequitur istum.

Templum vero ymaginabile comparationis eternitatis et temporis quod promisi tibi est ut ymagineris totam immensam eternitatem et intra eam totam temporis ita quod tangat eam in uno puncto tamen hoc enim alibi didicisti quia si ne circulus circulum, siue spera speram contingit, et hoc sit intra siue extra in uno puncto contingere necesse est. Quia igitur eternitas tota stat ut audisti et tota simul est ymaginare quia quatenus rota temporis rotam eternitatis tangit quatenus et tamen est, quare quia punctatim tamen tota sua revolutione ipsa tangit punctum et est ipsum tempus et propter hoc nihil totum de tempore simul est. Simile est si ymagineris totam eternitatem luminosissimam et luminositatem eius esse ipsum esse ipsius vel entitatem et ex ea influere lumen eius super tempus quatenus ipsum tempus receptibile est ipsius, et quoniam non est receptibile ipsius esse secundum totalitatem aliquam hoc est neque secundum suam totalitatem neque secundum totalitatem alicuius ex partibus suis nunc fluit lumen essendi ab eternitate super ipsum nisi punctatim, quemadmodum neque tangibilis est rota huiusmodi nisi punctatim propter fluxum enim suum irretinibilem non est illuminabile nisi punctatim. Adiuvaberis etiam in hoc si ymaginatus fueris aquam exantem de vase aliquo guttatim vel aliter exire nequeuntem, adeo enim

est fortis potencialitas ad hoc quod angusta vel de ea exire nisi punctatim tempus non possit in actum sicut angusta foraminis ex antedicto vase non permittit exire ex eodem aquam nisi guttatim, omnium quippe rerum creatoris debilius esse est tempus, hoc autem apparet ex hoc quia actualitas eius est in ultimitate parvitas, potencialitas vero e contrario, est enim tempus secundum nimum sui hoc est secundum punctum tamen et est non est secundum plurimum sui, et istud esse intelligo hic ultimum actualitatis illud vero non esse hoc est quod competit tempori, intelligo hic plurimum potencialitatis. Admiratione autem dignum videtur quod inter forte esse eternitatis et debilissimum esse temporis medium non est ut videtur. Illud enim si esset medium aut esset fluens totaliter ut tempus aut esset totaliter permanens ut eternitas et utro istorum modorum esset medium et hoc non esset unus, imo esset aggregatio eternitatis et temporis. Si vero permanens, permanens esset pars eius, et vere fluens esset pars altera. Quod si quis dixerit quod orizon eternitatis et temporis quem ponunt philosophi est medium communicatum enim ut videtur uterque, et iste orizon non est nisi perpetuitas et perpetuitas communicare videtur cum tempore inceptionem et cum eternitate indefinitam, et propter ista duo dixit philosophus ipsum esse orizontem eternitatis et temporis et propter eternitatem supra tempus propter eternitatem in quo propter inceptionem. Supra tempus vero propter indefinitam eternitatem esse et isti videbantur sentire tempus esse finitum id est finibile duratione quantum ad hoc quod dixi supra tempus orizontem vero nota vit ipsam perpetuitatem orizon et circulus est divides duo emispha videlicet id quod appet de celo super terram quod est indubitater medietas ipsius et id quod appet quod scilicet terra prohibet videri quod est ex necessitate reliqua medietas. Unde videtur intelligi quod in ipso initio perpetuitatis esset divisio tamquam per media ipsius eternitatis sic supra dixi tibi. Sed huiusmodi eternitas non potest intelligi nisi si tempus eternum orizon autem intelligitur orizontem zona et vulgariter dicitur huiusmodi circulus finitor visus nostri. Unde solis et lunam et stellas tunc videre incipimus cum orierint motu suo revolutionis super orizontem nostrum. Tunc vero ea videre desinimus cum descendunt subter ipsum. Potest autem et merito queri, quid intelligit philosophus quia omne esse, aut est ante eternitatem et supra ipsam